

Bantrafikskador 2021

102

personer omkom i bantrafiken, 17 i olyckor och 85 i självmord.

71 %

av de omkomna i olyckor var män.

72 %

av de omkomna i självmord var män.

30

personer skadades allvarligt, 20 i olyckor och 10 vid självmordsförsök.

14

personer omkom (8) eller skadades allvarligt (6) i olyckor när de obehörigt befann sig på spårområden.

8

personer omkom vid järnvägsolyckor vid plankorsningar.

6

urspårningar vid tågrörelser inträffade.

1

olycka eller tillbud med farligt gods på järnvägen inträffade.

Statistikens omfattning

Den officiella statistiken om bantrafikskador baseras på uppgifter om olycks- och självmordshändelser (allvarliga händelser) där spårfordon i rörelse varit inblandat och som lett till minst en av följande konsekvenser:

- att minst en person omkommit eller skadats allvarligt (>24 tim sjukvård), eller
- kostnader för materiella skador på 150 000 euro eller mer, eller
- totalt trafikstopp i minst sex timmar.

Statistiken bygger till största del på registeruppgifter från Transportstyrelsen.

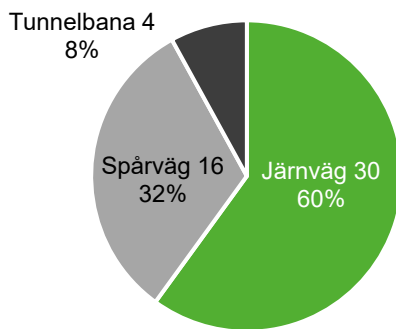
Detta är en sammanfattning av statistiken Bantrafikskador 2021 (statistik 2022:20).
Publiceringsdatum: 2022-06-10.

Denna statistik ingår i Sveriges officiella statistik (SOS) och Trafikanalys är statistikansvarig myndighet inom området transporter och kommunikationer. Trafikanalys analyserar och utvärderar svensk transportpolitik och ansvarar för den officiella statistiken.

Fortsatt få bantrafikolyckor under året

Under 2021 inträffade totalt 50 allvarliga olyckor vid bantrafiken, det vill säga vid järnväg, spårväg och tunnelbana sammantaget. Det kan jämföras med 47 olyckor från året före, som tillsammans med 2016 är åren med lägst antal olyckor under hela 2000-talet. Vårt att ha i åtanke är att 2020 och 2021 var speciella år med tanke på att framför allt resandet, men även persontrafiken på järnvägen, minskade under den rådande coronapandemin. Det var med andra ord mindre aktivitet i systemen.

Majoriteten av bantrafikolyckorna sker vid järnvägen. Under 2021 inträffade 30 vid järnvägen, 16 olyckor vid spårvägen och 4 olyckor i tunnelbanan (figur 1).

Figur 1. Allvarliga olyckshändelser inom bantrafiken fördelat på järnväg, spårväg och tunnelbana. Antal och andel i procent 2021 (100 procent är 50 olyckor).

Flest plankorsningsolyckor vid järnvägen

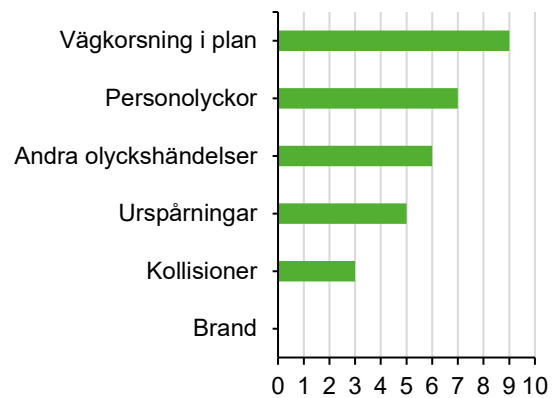
Av de 30 olyckorna vid järnvägen var kollisioner vid vägkorsningar i plan¹ den vanligaste typen av olycka med 9 i antal (figur 2). Det är även dessa olyckor som ökat mest jämfört med 2020 (+3). Redovisningen av olyckstyper i statistiken har blivit mer detaljerad i årets statistikredovisning. Bland annat återfinns nu *brand i rullande materiel* som en egen redovisningsgrupp (ingick tidigare i *Andra olyckshändelser*). Under året inträffade dock inga olyckor med bränder inom järnvägen.

Vid spårvägen brukar personolyckor² vara den vanligaste olyckstypen men inte 2021 då *vägtrafikolyckorna*, det vill säga spårvägsfordon i konflikt med vägtrafikfordon i rörelse, var flest. Av de totalt 16 olyckorna var 10 av dem vägtrafikolyckor. Fem olyckor klassificerades som personolycka och en som urspårning.

¹ Exempel på en olycka vid en plankorsning är när ett tåg kör på en vägtrafikant där vägen korsar järnvägen.

² Personolycka är exempelvis när personer blir träffade av ett spårfordon eller av föremål som lossnar från ett

Även i tunnelbanan brukar personolyckorna sticka ut. Så var även fallet 2021 då samtliga fyra olyckshändelser relaterade till denna kategori.

Figur 2. Allvarliga olyckshändelser vid järnvägsdrift, indelade efter kategori. Antal olyckor 2021. Anmärkning: Ingen olycka med brand i rullande materiel inträffade under året.

Vanligare med självmords-än olyckshändelser

Inom bantrafiken är självmordshändelser vanligare än olyckshändelser, framför allt inom järnväg. Totalt inträffade 95 självmordshändelser under 2021, 90 vid järnväg och 5 i tunnelbanan. Totalt är det fem fler än året innan. Vid spårvägen är dessa händelser mer ovanliga och ingen noterades under året.

Olyckor med farligt gods är ovanliga

Allvarliga olyckor och tillbud³ med farligt gods är mycket ovanliga vid järnvägen. Statistiken i denna del omfattar även händelser vid lastning, fyllning och lossning av farligt gods.

Under 2021 inträffade en olycka eller tillbud med farligt gods som resulterade även i utsläpp av ett farligt ämne. Det var första olyckan med *utsläpp* av farligt gods sedan 2017.

Fortsatt fler män som omkommer i bantrafiken

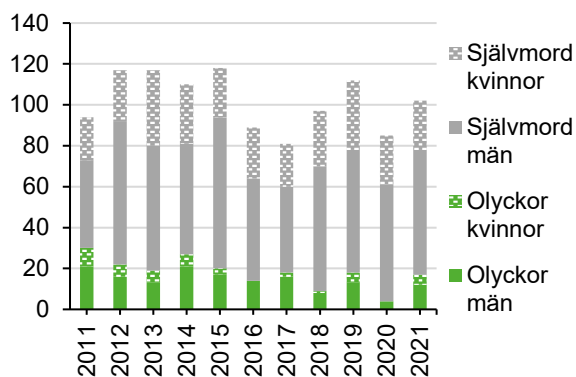
Totalt antal omkomna i bantrafiken 2021 var 102 personer, vilket är 17 personer fler än 2020 (figur 3). De flesta som omkommer gör det i självmord. Sedan 2011 har över 80 procent av de omkomna i

spårfordon, eller när personer ombord faller eller blir träffade av löst föremål.

³ Ett tillbud är en oönskad händelse som hade kunnat leda till olycksfall.

bantrafiken varit självmord och under 2021 uppgick antalet till 85.

Endast 17 av de omkomna dog vid olycks- händelser. Det är 13 personer fler än året innan då det lägsta antalet omkomna i olyckor noterades sedan åtminstone 2000, där den officiella statistiken startar.

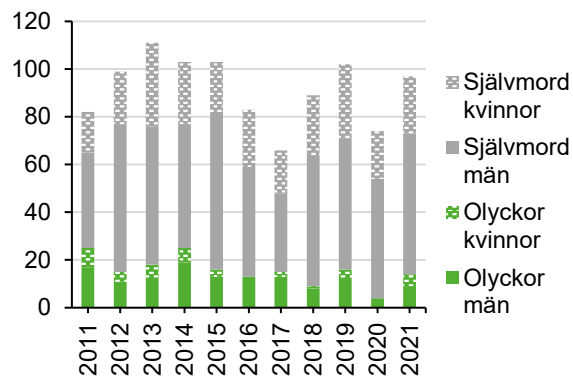
Figur 3. Antal omkomna män och kvinnor i olyckor, självmord och totalt i bantrafiken. Åren 2011–2021.

Av de 17 personer som omkom i olyckor var 12 män och i självmordshändelser omkom 61 män och 24 kvinnor. Det betyder att drygt 7 av 10 omkomna var män. Även tidigare år utgör männen en större andel. Sedan 2011 har 78 procent av de omkomna i olyckor, och 69 procent av de omkomna i självmord, varit män.

Få omkom i självmord vid tunnelbanan

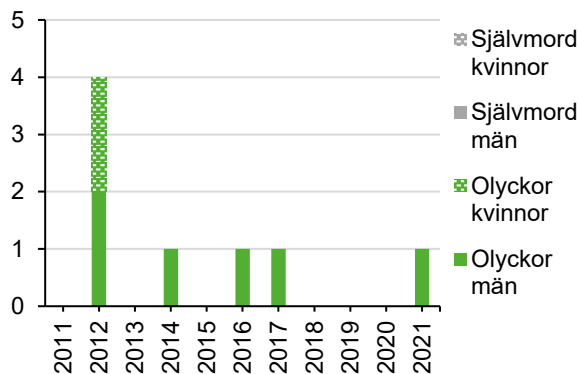
Över tid är det tydligt – de allra flesta som omkommer i bantrafiken gör det vid järnvägen, såväl i olyckor som självmord. Under 2021 var det 14 personer som omkom i *olyckor* vid järnvägen. Det handlar om åtta plankorsningstrafikanter⁴ och sex personer som befann sig på en del av spår- området där det är förbjudet att vara. Att åka tåg är relativt säkert. Senast någon *passagerare* omkom vid järnvägen var år 2010.

De som dödades i självmord vid järnvägen uppgick till 83 personer 2021 (figur 4). Av dessa var 59 män och 24 kvinnor.

Figur 4. Antal omkomna män och kvinnor i olyckor, självmord och totalt vid järnvägen. Åren 2011–2021.

Minst antal omkomna i bantrafiken finns vid spårvägarna. Under 2021 avled en man i en spårvägsolycka då han befann sig obehörigt på spårområdet. Innan dess får man tillbaka till 2017 för att hitta någon som omkommit i en olycka (figur 5). Även inom spårväg är det ovanligt att passagerare omkommer, senast det hände var 2005. Bekräftade självmord är också ovanliga, senast ett självmord inträffade var 2010.

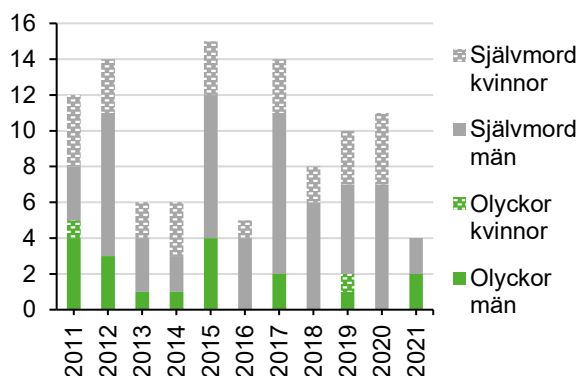

Figur 5. Antal omkomna kvinnor och män i olyckor, självmord och totalt vid spårvägen. Åren 2011–2021. Anmärkning: ingen har omkommit i självmord under perioden.

Under 2021 omkom två män i tunnelbaneolyckor, en person som befann sig på en plattform vid olyckan och en som obehörigt befann sig på spårområdet. Året innan var det ingen som omkom och sedan 2011 har den högsta årssiffran varit 5 omkomna (figur 6).

I självmordshändelser omkom även där två män i tunnelbanan 2021. Så få självmord har inte registrerats tidigare under 2000-talet.

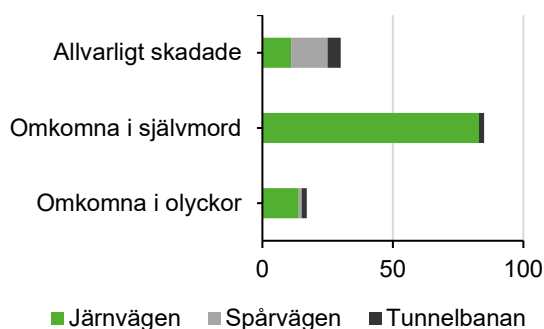
⁴ Plankorsningstrafikant är en person (vägtrafikant) som förolyckats när den försökte passera en korsning i plan mellan väg och järnväg.

Figur 6. Antal omkomna kvinnor och män i olycks- händelser respektive självmord i tunnelbanan. Åren 2011–2021.

Fler omkomna än skadade

Bantrafiken är det enda trafikslaget där det totala antalet omkomna (i olyckor och självmord sammanlagt) är *fler* än de allvarligt skadade (figur 7). Detta är naturligtvis på grund av att kollisionerna ofta är väldigt våldsamma och därmed dödliga.

Figur 7. Antal omkomna i olyckor respektive självmord samt antal allvarligt skadade. Antal personer 2021. Anmärkning: allvarligt skadade består av olyckor och självmordsförsök sammantaget.

Under 2021 skadades 20 personer allvarligt i bantrafikolyckor, varav 14 vid spårväg. Spårvägs- trafikens roll är över tid marginell bland omkomna, men står för en betydande del av de allvarligt skadade. Detta är alltså människor som skadas i en trafikmiljö där spårväg långa sträckor samsas med vägtrafik. Hela 9 av de 14 skadade vid spårvägs- olyckor var just vägtrafikanter.

Vid järnvägen blev fyra personer allvarligt skadade och i tunnelbanan två personer 2021.

Av de totalt 20 allvarligt skadade var nio kvinnor och elva män. Vid järnväg och tunnelbana befann sig huvuddelen av personerna som skadades allvarligt obehörigt på spårområdet i samband med händelsen.

I självmordshändelser skadades totalt 10 personer allvarligt i bantrafiken 2021. Vid järnvägen skadades sju personer och i tunnelbanan tre personer. Det betyder att ingen skadades allvarligt i en självmordshändelse vid spårväg.

Målet är att färre ska omkomma och skadas inom bantrafiken

Regeringen har under 2020 beslutat om nya etappmål inom trafiksäkerhetsarbetet fram till 2030. För bantrafiken innebär målet en halvering av antalet omkomna (inkl. självmordshändelser) från medelvärdet av perioden 2017–2019, där även självmord ska ingå.

Även allvarligt skadade ska minska till 2030, med 25 procent. Det skulle betyda maximalt 48 omkomna och 26 skadade målåret 2030.

Mer information

Du hittar tabellsamlingar med den officiella statistiken och tidigare års tabeller samt beskrivande rapporter här: www.trafa.se/bantrafik/bantrafikskador.

Det finns också möjlighet att göra egna urval ur statistiken om bantrafikskador i vår statistikportal: www.trafa.se/bantrafik/bantrafikskador/?cw=1&q=t0602.

Kontakt:

Fredrik Lindberg
Telefon: 010-414 42 36
E-post: fredrik.lindberg@trafa.se

Fredrik Söderbaum
Telefon: 010-414 42 23
E-post: fredrik.soderbaum@trafa.se